

JAMES RUNCIE

*Sidney Chambers
ja surma vari*

GRANTCHESTERI SALADUSED

Inglise keelest tõlkinud Mall Pöial

Originaali tiitel:

James Runcie

Sidney Chambers and the Shadow of Death. Grantchester Mysteries
Bloomsbury Publishing Plc, 50 Bedford Square, London WC1B 3DP
First published in Great Britain 2012

Copyright © 2012 by James Runcie

Toimetanud Tiia Penjam

Kujundanud Virge Ilves

Tõlge eesti keelde © Mall Pöial ja Tänapäev, 2021

ISBN 978-9916-17-176-9

www.tnp.ee

Trükitud AS Pakett trükikojas

Marilynile

Sisukord

Surma vari	9
Usalduse küsimus	89
Hoidu kahjustamast	153
Ajategur.....	221
Kadunud Holbein.....	283
Auväärsed mehed.....	331

Surma vari

Kanoonik Sidney Chambers ei olnud kunagi kavatsenud detektiiviks hakata. Tegelikult sai ta selleks üpris juhuslikult pärast üht matust, kui keegi kena ebamääras eas naisterahvas ütles välja kahtluse, et ühe Cambridge'i advokaadi hiljutine surm ei olnud enesetapp, nagu kõikjal kuulutati, vaid mõrv.

Oli 1953. aasta oktoobrikuu argipäevahommik ja Grantchesteri külale laskusid madala sügispäikese kahvatud kiired. Leinajad, kes olid viibinud Stephen Stauntoni matusetalitusel, varjasid Punasesse Lõvisse peielauda siirdudes käega silmi valguse eest. Siin kõndisid vaikuses lahkunu sõbrad, kolleegid ja sugulased lapsepõlvkodust Põhja-Iirimaalt. Vahtratelt langesid keereldes esimesed sügislehed. Päev oli matusteks liiga kaunis.

Sidneyl oli nüüd seljas ülikond ja kaelas vaimulikukrae ning ta pidi just oma koguduse juurde minema, kui märkas kiriku eesukse võlvide varjus ootamas üht elegantset daami. Kõrged kontsad muutsid naise tavatult pikaks, ta kandis poole sääreni ulatuvat musta kleiti, rebasenahkset keepi ja täpilise looriga kõrget kübarat. Sidney oli teda juba teenistuse ajal tähele pannud sel lihtsal põhjusel, et naine oli kõige stiilsem kohalviibija.

„Ma arvan, et me ei ole kohtunud?” küsis kanoonik.

Daam sirutas välja kinnastatud käe. „Olen Pamela Morton. Stephen Staunton töötas koos minu abikaasaga.”

„On olnud kurvad päevad,” märkis Sidney.

Daam soovis viisakusavaldused vahele jätta. „Kas me saame kusagil rääkida?”

Sidney oli hiljuti näinud filmi „Sarvega noormees” ja märkas, et proua Mortonil oli täpselt niisama kirglik hääl nagu Lauren Bacallil. „Kas teid peielauda ei oodata?” küsis mees. „Teie abikaasa?”

„Ütlesin talle, et tahan suitsu teha.”

Sidney kõhkles. „Muidugi on ka minul üks käik ees...”

„See ei võta kaua.”

„Siis võime kiriklasse minna. Arvan, et otsekohe minust puudust tundma ei hakata.”

Sidney oli noor sihvakas mees varastes kolmekümnendates. Armastas sooja õlut ja kuuma džässi, oli innukas kriketimängija ning ablas lugeja, tuntud oma aimatava kirikliku elegantsi poolest. Kõrget laupa, kotkanina ja pikavõitu lõuga pehmendasid pähkelpruunid silmad ning leebe naeratus, mis kinnitas, et mees on alati valmis uskuma inimestest kõige paremat. Sidney sündimine pühapäeval oli olnud hea ettekuulutus ning sõja lõppedes pühitseti ta peatselt preestriks. Pärast põgusat vaimulikuaega Coventry ja lühikest perioodi Ely piiskopi perekonna kaplanina määrati ta 1952. aastal St Andrew ja St Mary kiriku vikaariks.

„Küllap pärivad kõik teilt...” alustas Pamela Morton, heitnud hindava pilgu üle päevinäinud ukسلäve.

„Kas ma eelistaksin elada vanas kiriklas, millest räägib Rupert Brooke'i luuletus?* Jah, eks ikka küsitakse. Aga mina

* Vihje Rupert Brooke'i (1887–1915) luuletusele pealkirjaga „The Old Vicarage, Grantchester” („Grantchesteri vana kirikla”).

olen siin üsna rahul. Õigupoolest on see poissmehele isegi liiga suur.”

„Te pole abielus?”

„On öeldud, et ma olevat abielus oma tööga.”

„Ma ei tea päris täpselt, mida tähendab olla kanoonik.”

„See on auamet, mille määras mulle üks Aafrika toomkirik. Aga kergem on mõelda minust kui tavalisest preestrist.”

Sidney pühkis matil jalad puhtaks ja avas lukustamata ukse.

„Sõna *kanoonik* lihtsalt kõlab pisut paremini. Palun astuge sisse.”

Mees juhatas oma külalise väiksesse sitskattega sohvade ja antiiksete gravüüridega elutuppa. Pamela Mortoni tumedate silmade pilk käis ruumis ringi. „Vabandust, et ma teid kinni pean.”

„Pole viga. Olen märganud, et mitte keegi ei tea, mida tuleks vaimulikule pärast matust öelda.”

„Keegi ei tunne end vabalt, enne kui te ära lähete,” vastas Pamela Morton. „Arvatakse, et ikka veel tuleb ennast ülal pidada nagu kirikus.”

„Võib-olla meenutan ma inimestele liigselt surma?” arvas Sidney.

„Ei, ma ei usu, et asi on selles, kanoonik Chambers. Pigem oletan, et te meenutate neile nende kõikvõimalikke patte ja pahesid.”

Pamela Morton naeratas kergelt ja kallutas pea ühele küljele, nii et salk ronkmusti juukseid üle tema vasaku silma vajus. Sidney mõistis, et ta viibib ohtliku neljakümnendates aastates naise seltsis ning et juba ainuüksi see liigutus võib mõjuda meestele laastavalt. Vaevalt küll saab ta vestluskaaslasel olla palju sõbrannasid.

Proua Morton võttis ära kindad, keebi ja kübara ning asetask need diivani seljatoele. Kui Sidney talle tassikest

teed pakkus, väristas naine kergelt õlgu. „Ma palun väga vabandust, kui see tundub pealetükkiv, aga äkki on teil midagi kangemat?”

„Mul on šerrit, ehkki ma ise seda eriti ei armasta.”

„Viskit?”

See oli Sidney lemmiknaps, jook, mis oli tal kodus vaid meditsiinilistel eesmärkidel, nagu mees end veenda püüdis.

„Kuidas te seda joote?” küsis mees.

„Nagu Stephen jõi. Pisut vett. Jääd mitte. Tema jõi muidugi Iiri viskit, aga usun, et teil on Šoti oma.”

„On tõepoolest. Olen korraliku ühelinnaseviski pühendunud austaja, aga kardan, et ei saa seda endale lubada.”

„Vikaari puhul täiesti arusaadav.”

„Nagu ma mõistsin, tundsite te härra Stauntonit hästi?”

„On teil midagi selle vastu, kui ma istet võtan?” küsis Pamela kamina kõrval asuva tugitooli juurde astudes. „Kardan, et edasine on pisut piinlik.”

Sidney valas Johnnie Walkeri välja ja lubas ka endale klaasikese, et külalisega sammu pidada. „Saan aru, et tegemist on delikaatse küsimusega.”

„Kanoonik Chambers, me ei ole kirikus, aga kas ma võin eeldada, et pihisaladus kehtib ka siin?”

„Võite minu diskreetsusele loota.”

Pamela Morton kaalus, kas jätkata. „Ma ei kujutanud iial ette, et räägin sellest preestrile. Isegi praegu pole ma kindel, kas tahan seda teha.”

„Võite endale aega võtta.”

„Võimalik, et peangi ennast koguma.”

Sidney ulatas külalisele viski ja seadis end istuma. Päike paisis talle silma, kuid olles kord istunud, pidas ta ebaviisakaks paigast liikuda. „Olen harjunud kuulama,” lausus ta.